

Sekcia environmentálneho posudzovania a povoľovania

Legislatívny proces LP/2026/1

Názov LP: *Žiadosť o posúdenie investičného projektu „PVE Málinec - Látky“ ako významnej investície a o podanie návrhu na vydanie osvedčenia na schválenie vláde SR*

Pripomienkujúci subjekt: Verejnosť : ZDRUŽENIE ČECHÁNKY, o.z.

Pripomienka k: Celému materiálu

K uvedeným okruhom pripomienok uvádza podnik Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“) nasledovné vyjadrenie:

1. Procesná pripomienka k predloženému materiálu

Bod A:

Nevyhodnotenie pripomienok k nelegislatívnemu materiálu LP/2025/33 „Návrh na určenie investičného projektu „Prečerpávacía vodná elektrárň Málinec“ za strategickú investíciu“ (rezortné číslo 1736/2025-1.8.1)

MŽP SR má za to, že pripomienka je právne irelevantná vo vzťahu k prebiehajúceму legislatívnemu procesu.

MŽP SR považuje námietky uvedené v pripomienke za neopodstatnené. Každý návrh, či už legislatívneho alebo nelegislatívneho charakteru, predložený do medzirezortného pripomienkového konania (ďalej len „MPK“), iniciuje samostatný a autonómny schvaľovací proces. Zákon č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tvorbe právnych predpisov“), ani iné súvisiace predpisy neustanovujú právnu závislosť medzi dvoma samostatnými procesmi, a to ani v prípade, ak sa ich predmet čiastočne alebo úplne prekrýva. Prípadné neukončenie alebo stiahnutie predchádzajúceho materiálu z legislatívneho procesu nemá vplyv na legitímnosť a zákonnosť nového procesu.

Tvrdenie, že nevyhodnotenie pripomienok k skoršiemu materiálu (LP/2025/33) bráni prerokovaniu nového materiálu, nemá oporu v platnom práve a v podstate by spochybňovalo význam nového medzirezortného pripomienkovania, nakoľko by sa vytváral dojem, že postačuje vyhodnotiť pripomienky z predchádzajúceho legislatívneho procesu. Rozhodnutie predkladateľa nepristúpiť k vyhodnoteniu pripomienok k pôvodnému návrhu a namiesto toho vypracovať a predložiť úplne nový návrh je legitímnym postupom. Tento krok môže byť odôvodnený napríklad zásadnou zmenou koncepcie alebo právneho rámca, ktorá by robila pôvodný návrh neaktuálnym a jeho úpravu neefektívnou.

Právo verejnosti zúčastniť sa na tvorbe právnych predpisov a iných materiálov je plne garantované v rámci prebiehajúceho MPK k aktuálne predloženému návrhu. Toto konanie prebieha v súlade s § 10 zákona o tvorbe právnych predpisov, ktorý zabezpečuje možnosť uplatnenia pripomienok

verejnou. Všetky subjekty, vrátane tých, ktoré sa zapojili do pripomienkovania pôvodného materiálu, majú plné právo a možnosť opätovne uplatniť svoje pripomienky k novému návrhu.

V prípade, že je k aktuálnemu návrhu uplatnená hromadná pripomienka, s ktorou sa stotožní aspoň 500 osôb a predkladateľ jej nevyhoví, obligatórne sa koná rozporové konanie v zmysle § 10 ods. 4 zákona o tvorbe právnych predpisov. Tým je garantovaná ochrana práv verejnosti a zabezpečený priestor na odbornú diskusiu v rozsahu stanovenom zákonom.

Tvrdenie, že nevyhodnotenie pripomienok k obsahovo totožnému materiálu a jeho opätovné predloženie do pripomienkového konania je možné považovať za obchádzanie zákona je v tomto kontexte neopodstatnené.

Z vyššie uvedených dôvodov je MŽP SR toho názoru, že predloženie materiálu v MPK je v plnom súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Pripomienku preto v celom rozsahu MŽP SR odmieta a má za to, že neexistujú prekážky pokračovať v procese schvaľovania predloženého materiálu ako významnej investície.

Bod B:

Rozpor s postupom stanoveným Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov, schválenej uznesením vlády SR zo 14. januára 2015 č. 24 v znení uznesenia vlády SR zo 16. septembra 2015 č. 513 (ďalej len „metodika“) pri predkladaní materiálu

K uvedenej pripomienke uvádzame, že materiál bude zo strany MŽP SR ako predkladateľa materiálu predložený na záverečné posúdenie vybraných vplyvov.

Bod C:

Transpozícia s právom EÚ

Pripomienkujúci subjekt tvrdí, že vo vzťahu k transpozícii práva EÚ dochádza návrhom na vydanie osvedčenia o významnej investícii PVE Málinec – Látky k modifikácii jeho uplatňovania cez režim "významnej investície", nakoľko materiál implementuje právo EÚ cez výnimky z EIA, predpisov týkajúcich sa vodného hospodárstva a územného plánovania, čím obchádza smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie v platnom znení (EIA Directive), smernicu 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva v platnom znení (Water Framework Directive) a smernicu 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (SEA Directive).

MŽP SR poukazuje na vzťah smernice 2011/92/EÚ (smernica EIA), transponovanej do slovenského právneho poriadku zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (ďalej len „zákon o EIA“), a osvedčenia o významnej investícii podľa zákona č. 371/2021 Z. z. o významných investíciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon významných investíciách“). Udelenie osvedčenia o významnej investícii nenahrádza ani neobchádza povinnosť vykonať jednotlivé konania stanovené zákonom o EIA. Ide o dva samostatné, aj keď prepojené procesy. Osvedčenie o významnej investícii potvrdzuje, že investičný projekt je vo verejnom záujme, zatiaľ čo konania podľa zákona o EIA sú odborným a verejným posúdením predpokladaných vplyvov projektu na životné prostredie pred jeho povolením v zmysle osobitných zákonov. Zákon o významných investíciách explicitne uvádza, že

držiteľ osvedčenia o významnej investícii prikladá toto osvedčenie k návrhu na začatie konania o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa zákona o EIA. Osvedčenie o významnej investícii teda nevylučuje proces podľa zákona o EIA, ale vstupuje do neho ako jeden z podkladov, ktorý preukazuje verejný záujem na realizácii projektu.

Investičný projekt, aj keď má status významnej investície, musí prejsť štandardným procesom posudzovania vplyvov podľa zákona o EIA, ktorý je v súlade so smernicou EÚ. Tento proces zahŕňa nasledovné kroky:

- Informácia o navrhovanej činnosti a jej pripomienkovanie;
- Rozsah hodnotenia a harmonogram;
- Správa o hodnotení a jej pripomienkovanie;
- Verejné prerokovanie správy o hodnotení;
- Odborný posudok;
- Záverečné stanovisko;
- Projektová analýza.

Záverom možno konštatovať, že slovenská legislatíva týkajúca sa významných investícií je navrhnutá tak, aby bola v súlade s požiadavkami európskej smernice EIA. Status významnej investície neudeľuje výnimku z posudzovania vplyvov na životné prostredie, ale potvrdzuje verejný záujem na projekte, pričom samotné environmentálne dosahy musia byť riadne posúdené v samostatnom procese podľa zákona o EIA.

Tvrdenie, že osvedčenie o významnej investícii obchádza ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES (ďalej len „**Rámcová smernica o vode**“) nie je v konaní o vydanie tohto osvedčenia právne dôvodné. Vydanie osvedčenia o významnej investícii podľa zákona o významných investíciách v žiadnom prípade nenahrádza, nemení ani nevylučuje proces posudzovania vplyvov na životné prostredie, povoloňacie procesy podľa osobitných predpisov a hmotnoprávne požiadavky stanovené environmentálnou legislatívou, vrátane predpisov transponujúcich Rámcovú smernicu o vode. Právne postavenie a účinky osvedčenia o významnej investícii sú presne vymedzené v zákone o významných investíciách. Osvedčenie o významnej investícii primárne potvrdzuje, že daná významná investícia je vo verejnom záujme. Zákon o významných investíciách explicitne stanovuje, že držiteľ osvedčenia o významnej investícii toto osvedčenie prikladá k návrhu na začatie nadväzujúcich konaní, ako sú konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, integrované povoloňovanie alebo stavebné konanie. Z uvedeného je zrejmé, že osvedčenie je len jedným z podkladov a neoprávňuje investora obísť tieto zákonom stanovené postupy.

Zákon o významných investíciách neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by zakladalo výnimku z platnosti a účinnosti iných právnych predpisov, najmä zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) (ďalej len „vodný zákon“), ktorý je hlavným transpozičným predpisom Rámcovej smernice o vode. Ochrana vôd podľa vodného zákona, ktorý plne implementuje požiadavky Rámcovej smernice o vode, zostáva v plnom rozsahu zachovaná. Akákoľvek významná investícia, ktorá môže mať vplyv na stav útvarov povrchových alebo podzemných vôd, musí prejsť riadnym povoloňovacím procesom podľa vodného zákona. To zahŕňa povinnosť získať povolenie orgánu štátnej vodnej správy napríklad aj na osobitné užívanie vôd, uskutočnenie vodnej stavby alebo na iné činnosti, ktoré môžu ovplyvniť vodné pomery. Orgán štátnej vodnej správy je v konaní viazaný cieľmi ochrany vôd a pri vydávaní povolení stanovuje záväzné podmienky na zabezpečenie ochrany vodných ekosystémov a dosiahnutie dobrého stavu vôd. Z

uvedených dôvodov je pripomienka neopodstatnená. Proces vydávania osvedčenia o významnej investícii a následné povoloacie konania podľa osobitných predpisov (vrátane vodného zákona) sú dva oddelené, aj keď nadväzujúce, procesy. Osvedčenie o významnej investícii nedáva investorovi právo ignorovať alebo obchádzať kogentné ustanovenia právnych predpisov na ochranu vôd, ktoré vyplývajú z Rámcovej smernice o vode. Každý projekt musí splniť všetky zákonné požiadavky na ochranu životného prostredia bez ohľadu na to, či bol alebo nebol označený za významnú investíciu.

Tiež tvrdenie, že schválením materiálu dochádza k modifikácii jeho uplatňovania cez režim "významnej investície" a návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii obchádza smernicu Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (SEA Directive) (ďalej len „Smernica SEA“) považuje podnik VV, š.p. za právne nedôvodné a založené na nesprávnom výklade povahy inštitútu osvedčenia o významnej investícii a jeho vzťahu k posudzovaniu vplyvov na životné prostredie.

Smernica SEA, transponovaná do slovenského právneho poriadku zákonom o EIA, sa vzťahuje na „plány a programy“, ktoré stanovujú rámec pre budúce povoľovanie konkrétnych projektov. Osvedčenie o významnej investícii vydávané podľa zákona o významných investíciách však nie je plánom ani programom v zmysle Smernice SEA. Ide o administratívny akt, ktorý potvrdzuje, že konkrétny investičný projekt je vo verejnom záujme a spĺňa zákonom stanovené kritériá. Osvedčenie o významnej investícii nestanovuje rámec pre budúce povoľovanie neurčitého počtu projektov, ale viaže sa na jeden konkrétny, vopred definovaný investičný projekt. Z tohto dôvodu nespadá pod definíciu strategického dokumentu podľa § 4 zákona o EIA, ktorý podlieha strategickému environmentálnemu hodnoteniu (SEA). Vydanie osvedčenia neobchádza ani nenahrádza proces posudzovania vplyvov na životné prostredie pre konkrétny projekt podľa príslušných ustanovení zákona o EIA. Práve naopak, zákon o významných investíciách explicitne počíta s tým, že konkrétny projekt bude predmetom posudzovania podľa zákona o EIA. Ustanovenie § 7 ods. 4 a 5 zákona o významných investíciách uvádza, že držiteľ osvedčenia prikladá toto osvedčenie k návrhu na začatie konania o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Tým sa potvrdzuje, že proces podľa zákona o EIA pre danú investíciu riadne prebehne v súlade so zákonom, ktorý implementuje príslušné európske smernice. Z vyššie uvedených dôvodov je zrejmé, že proces vydania osvedčenia o významnej investícii nepredstavuje obchádzanie Smernice SEA.

Osvedčenie je len jedným z krokov v rámci prípravy projektu, pričom samotný projekt následne podlieha všetkým relevantným posudzovacím a povolovacím konaniam vrátane posúdenia jeho vplyvov na životné prostredie (podľa ustanovení zákona o EIA), pokiaľ to zákon o EIA vyžaduje.

Konkrétne vplyvy, ako je presná poloha stavieb, ich technické riešenie a priamy dosah na konkrétne pozemky a vlastnícke práva, sú predmetom posudzovania až v rámci posudzovania konkrétnych investičných zámerov a stavieb, kedy sa uplatňuje proces posudzovania vplyvov na životné prostredie pre navrhované činnosti podľa zákona o EIA a následne povoloacie konanie podľa osobitného predpisu, ktorým je konanie o stavebnom zámere podľa zákona č. 25/2025 Z. z. Stavebný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Stavebný zákon).

Samotné vymedzenie strategického územia teda nepredurčuje trasu a polohu stavieb s konečnou platnosťou a nepredstavuje povolenie na ich realizáciu. Je to územnoplánovací a strategický krok, ktorý identifikuje územie ako vhodné pre budúci rozvoj vo verejnom záujme.

Zásahy do vlastníckych práv a detailné environmentálne posúdenie konkrétnych stavieb sa uskutočňujú až v nadväzujúcich procesoch stanovených príslušnými osobitnými zákonmi.

Z uvedených dôvodov je MŽP SR toho názoru, že predložený materiál je v súlade s platnou legislatívou a princípmi viacstupňového posudzovania vplyvov na životné prostredie, ktoré sú štandardom v rámci Európskej únie. Z tohto dôvodu MŽP SR nepovažuje za nevyhnutné žiadať o dodatočnú analýzu súladu s právom EÚ alebo stanovisko Európskej komisie, nakoľko uplatnený postup je štandardnou transpozíciou a aplikáciou príslušných európskych smerníc.

Bod D:

Rozpor s uznesením vlády

Pripomienkujúci subjekt tvrdí, že predloženie návrhu je v rozpore s postupnosťou a podmienenosťou krokov stanovených v uznesení vlády SR č. 799/2024. Uznesenie vlády č. 799/2024 v bode B.2 ukladá ministrom životného prostredia zabezpečiť prostredníctvom štátneho podniku VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK štúdiu realizovateľnosti pre technickú inováciu a modernizáciu vodnej nádrže Málinec prepojením s hornou nádržou pri Detsvianskej Hute, a to s cieľom získať riešenie s čo najvyšším hydroenergetickým potenciálom.

V prípade, ak zo štúdie vyplynie realizovateľnosť tohto projektu, zabezpečiť ďalšie potrebné kroky k jeho realizácii a následnú prevádzku ukladá ministrom životného prostredia úlohu zabezpečiť štúdiu realizovateľnosti (uskutočniteľnosti).

Pripomienkujúcu subjekt je toho názoru, že predkladaný materiál je v priamom rozpore s Uznesením vlády č. 799/2024 nakoľko absentuje štúdia realizovateľnosti, ktorej existencia bola základným predpokladom zabezpečenia ďalších potrebných krokov.

MŽP SR k uvedenému rozporu s uznesením vlády SR č. 799/2024 uvádza nasledovné:

Uznesenie vlády je politickým a strategickým rozhodnutím, ktorého výsledkom je spustenie administratívnych procesov potrebných pre jeho naplnenie. Uznesenie vlády SR nijako nešpecifikuje povinnosť mať vypracovanú štúdiu uskutočniteľnosti už pred podaním žiadosti o osvedčenie o významnej investícii v zmysle § 2 písm. a) zákona o významných investíciách. Naopak, zadanie vypracovať štúdiu je často súčasťou samotnej prípravnej fázy, ktorú má osvedčenie o významnej investícii v zmysle § 2 písm. a) zákona o významných investíciách uľahčiť a prispieť k zvýšeniu odbornej úrovne štúdie a umožnením aj terénneho geodetického, geologického a geofyzikálneho prieskumu prispieť k jej komplexnosti. Vyžadovať štúdiu uskutočniteľnosti pred podaním žiadosti o osvedčenie je nelogické. Štúdia vyžaduje informácie (technické, finančné, environmentálne), ktoré často možno získať až na základe prieskumov a prác, ktoré umožňuje práve status významnej investície (napr. oprávnenie vstupovať na cudzie pozemky na účely prieskumov).

Žiadosť o vydanie osvedčenia o významnej investícii v zmysle § 2 písm. a) zákona o významných investíciách sa predkladá pred začatím realizácie investície v ktoromkoľvek štádiu prípravy investície. V prípravnej fáze investičného projektu - v čase prípravy štúdie uskutočniteľnosti má osvedčenie význam pri zabezpečovaní nevyhnutných prípravných prác ako sú napríklad geodetické merania a iné prieskumné práce a súčasne je potvrdením verejného záujmu navrhovanej investície.

2. Rozpor so zákonom o významných investíciách

Bod A:

Nedostatočné odôvodnenie verejného záujmu

Pripomienku, v ktorej požaduje pripomienkujúci subjekt stiahnutie materiálu ako celku, **MŽP SR odmieta v celom rozsahu z dôvodu jej vecnej a právnej neopodstatnenosti**. Argumentácia predkladateľa pripomienky je založená na nesprávnej a zjednodušujúcej interpretácii zákona o významných investíciách, ako aj na mylnom posúdení charakteru a cieľov predkladaného materiálu.

K namietanej absencii verejného záujmu a rozporu so zákonom o významných investíciách MŽP SR uvádza:

Pripomienkujúci subjekt nesprávne tvrdí, že na preukázanie verejného záujmu na realizácii prečerpávacej vodnej elektrárne Málinec – Látky nepredložil žiadateľ nijaké relevantné podklady ani štúdie, a zdôvodnenie verejného záujmu je vágne a formálne. Tiež podľa názoru pripomienkujúceho subjektu podnik VV, š.p. ako žiadateľ nepodložil žiadnymi relevantnými dátami, že cieľom investičného projektu je vybudovanie multifunkčného diela s dvojitým strategickým zameraním:

- a) v oblasti energetiky na zabezpečenie stability a flexibility elektrizačnej sústavy prostredníctvom akumulácie a výroby elektrickej energie pre efektívnu integráciu obnoviteľných zdrojov a
- b) v oblasti vodného hospodárstva na plnenie významných úloh, vrátane protipovodňovej ochrany.

Tieto tvrdenia pripomienkujúceho subjektu sú zavádzajúce.

Projekt PVE Málinec – Látky je komplexným dielom, ktoré má viacero neoddeliteľne spojených funkcií. Zužovať jeho účel iba na „využitie energetického potenciálu“ je účelové a ignoruje jeho kľúčové prínosy pre životné prostredie a vodné hospodárstvo.

Prečerpávacie vodné elektrárne zohrávajú kľúčovú úlohu pri stabilizácii elektrizačnej sústavy, čo je nevyhnutným predpokladom pre prevádzku nového pripravovaného veľkého stabilného zdroja elektrickej energie (napr. nový jadrový reaktor s výkonom 1200 MW v Jaslovských Bohuniciach), ktorého prípadný neplánovaný výpadok z prevádzky je možné nahradiť len dostatočne veľkým zdrojom s možnosťou veľmi rýchleho uvedenia do prevádzky a tým má byť práve PVE Látky-Málinec. Prečerpávacia vodná elektráreň Málinec-Látky v rámci stabilizácie elektrizačnej sústavy má umožniť aj prevádzku veľkých energetických spotrebičov (napr. elektrifikovaných hutníckych prevádzok ako je Železiarne Podbrezová, OFZ Istebné a príp. aj U. S. Steel Košice), ktorých prípadný neplánovaný výpadok prevádzky je okamžite možné nahradiť len dostatočne veľkým spotrebičom, akým budú čerpadlá PVE Málinec-Látky. PVE Málinec-Látky umožní aj ďalšiu integráciu nestabilných obnoviteľných zdrojov využívajúce veternú a solárnu energiu.

Podpora elektrifikácie veľkých priemyselných podnikov pre zníženie ich emisií a podpora obnoviteľných zdrojov energie je jedným z hlavných nástrojov na ochranu klímy a životného prostredia. Investícia teda priamo napĺňa definíciu „dôležitej investície na ochranu životného prostredia“ v zmysle § 2 písm. f) bod 1 zákona o významných investíciách.

Súčasťou projektu sú aj vodohospodárske funkcie, ktoré prispievajú k protipovodňovej ochrane a manažmentu vodných zdrojov v dotknutej lokalite. Aj tento aspekt sám osebe zakladá verejný záujem.

Verejný záujem je jednoznačne preukázaný kombináciou environmentálnych, energetických a vodohospodárskych prínosov, ktoré sú vo vzájomnom súlade a podporujú strategické ciele Slovenskej republiky.

Pripomienkujúci subjekt vyjadruje pochybnosť o potrebe realizácie takejto investície na zabezpečenie stability a flexibility elektrizačnej sústavy prostredníctvom akumulácie a výroby elektrickej energie pre efektívnu integráciu obnoviteľných zdrojov pre účely potreby Slovenskej republiky.

MŽP SR zastáva jednoznačný názor, že verejný záujem na stabilite prenosovej sústavy je podložený aj legislatívou. Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „**zákon o energetike**“) v znení neskorších predpisov definuje „všeobecný hospodársky záujem“ ako zabezpečenie „bezpečnosti sústavy alebo siete“ a explicitne uvádza aj „poskytovania podporných služieb v elektroenergetike“.

Prečerpávacie vodné elektrárne sú kľúčovým prvkom pre poskytovanie podporných služieb, najmä poskytovanie krátkodobej výkonovej rezervy (v prípade PVE Málinec-Látky dokonca aj strednodobej výkonovej rezervy), reguláciu výkonu a frekvencie, a teda pre zabezpečenie stability sústavy so zapojenými veľkými nepružnými energetickými zdrojmi (napr. jadrové reaktory) a so zapojenými veľkými energetickými spotrebiteľmi (napr. veľké priemyselné podniky), ako aj pri rastúcom podiele nestabilných obnoviteľných zdrojov energie. Tento verejný záujem je teda priamo zakotvený v zákone.

MŽP SR poukazuje, že Desaťročný plán rozvoja prenosovej sústavy je technicko-plánovacím dokumentom prevádzkovateľa sústavy. Nenahrádza politické rozhodnutia štátu v oblasti energetickej bezpečnosti a dlhodobých cieľov dekarbonizácie.

Podľa § 24 ods. 2 zákona o energetike všeobecný hospodársky záujem schvaľuje vláda SR. Rozhodnutie o výstavbe prečerpávacej vodnej elektrárne takého rozsahu je strategickým rozhodnutím vlády SR, ktoré reflektuje dlhodobú energetickú politiku štátu a nemusí byť detailne premietnuté v každom čiastkovom operačnom pláne.

MŽP SR odmieta tvrdenie pripomienkujúceho subjektu, že konštatovanie žiadateľa o vydanie osvedčenia o významnej investícii PVE Málinec – Látky, že investícia má plniť úlohy na úseku protipovodňovej ochrany, nie je pravdivé.

VN Málinec má už aj v súčasnosti multifunkčné využitie a jedným z jej účelov je aj protipovodňová ochrana, pre ktorú sa využíva retenčný priestor nádrže VN Málinec. Vybudovaním Hornej nádrže Látky a jej prepojením s dolnou nádržou VN Málinec sa umožní využívanie na protipovodňové akumulovanie povodňových prietokov aj v rámci retenčného priestoru vytvoreného v Hornej nádrži Látky.

PVE Málinec – Látky je vodná stavba a jej konštrukcia s hornou a dolnou nádržou prirodzene vytvára retenčný objem, ktorý je možné využiť na transformáciu povodňovej vlny. Hoci primárnym účelom PVE Málinec – Látky je výroba elektrickej energie a poskytovanie podporných služieb, jej protipovodňová funkcia je vedľajším prínosom tejto investície.

Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov definuje ako jedno z preventívnych opatrení aj „výstavbu, údržbu, opravu a rekonštrukciu vodných stavieb“, ktoré

zmenšujú maximálny prietok povodne. PVE Málinec – Látky ako vodná stavba schopná zadržať a riadene vypúšťať veľký objem vody priamo napĺňa túto zákonnú definíciu.

bod B:

Nesúlad s územnoplánovacou dokumentáciou

Podľa pripomienkujúceho subjektu je projekt PVE Málinec – Látky predkladaný ako významná investícia ešte pred riadnym zosúladením so záväznými územnými plánmi dotknutých obcí a BBSK, čo má byť v rozpore s princípom právnej istoty a predvídateľnosti územného plánovania.

Na tomto mieste MŽP SR poukazuje na vzťah zákona č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní (ďalej len „zákon o územnom plánovaní“), ktorý je k zákonu o významných investíciách vzťahom všeobecného a osobitného právneho predpisu (lex generalis a lex specialis). Zákon o územnom plánovaní stanovuje štandardné postupy a pravidlá pre reguláciu a organizáciu územia. Ak však vláda rozhodne, že investičný projekt je významnou investíciou vo verejnom záujme, aktivuje sa osobitný právny režim podľa zákona o významných investíciách, ktorý tieto štandardné postupy modifikuje s cieľom zjednodušiť a urýchliť prípravu a realizáciu projektu.

Zákon o významných investíciách poskytuje držiteľovi osvedčenia o významnej investícii viaceré nástroje, ktoré priamo zasahujú do procesov súvisiacich s územným plánovaním a majetkovoprávnym usporiadaním. Samotný zákon o územnom plánovaní explicitne uznáva osobitný status významných investícií a prispôsobuje im niektoré svoje ustanovenia, čím potvrdzuje ich prioritné postavenie, ako napríklad predĺžená platnosť záväzného stanoviska dotknutého orgánu (v prípade významnej investície päť rokov).

Vzťah týchto dvoch zákonov je teda synergický. Kým zákon o územnom plánovaní tvorí základný rámec, zákon o významných investíciách za presne stanovených postupov a podmienok zavádza pre vládou SR schválené projekty ciele výnimky a zrýchľujúce postupy, ktoré sú následne rešpektované a reflektované v samotnom zákone o územnom plánovaní.

Tvrdenie uvedené v pripomienke, že projekt je predkladaný v rozpore s princípom právnej istoty, pretože predchádza zosúladeniu so záväznými územnými plánmi, je právne irelevantné. Postup pri príprave významných investícií sa riadi zákonom o významných investíciách, ktorý ako osobitný predpis (lex specialis) upravuje špecifický režim s cieľom zjednodušiť a urýchliť prípravu strategických projektov. Zákon o významných investíciách priamo ustanovuje, že osvedčenie o významnej investícii, vydané vládou SR, má prednosť a slúži ako kľúčový podklad pre následné konania, aj keď územný plán nie je v súlade s projektom. Osvedčenie o významnej investícii v zmysle § 2 písm. a) zákona o významných investíciách je dokladom, ktorý sa dokladá k návrhu na začatie územného, vyvlastňovacieho a stavebného konania. Rozhodnutím o statuse významnej investície pre projekt vláda SR deklaruje nadradenosť záujmu na realizácii investície, čo následne implikuje a postup dotknutých subjektov, vrátane obcí a samosprávnych krajov, zosúladiť svoju územnoplánovaciu dokumentáciu.

Bod C:

Nepripustný zásah do vlastníckych práv

V tejto časti pripomienka nesprávne interpretuje účel a mechanizmy zákona o významných investíciách, ktorý je navrhnutý práve na zefektívnenie a urýchlenie prípravy a realizácie strategických projektov vo verejnom záujme. Vymedzenie strategického územia v počiatočnej fáze projektu, aj pred finalizáciou všetkých detailných štúdií, je v plnom súlade s týmto zákonom.

Jeho cieľom je umožniť nevyhnutné prípravné, prieskumné a zisťovacie práce, ktoré sú podmienkou pre vypracovanie kvalitnej štúdie realizovateľnosti a posúdenie variantov.

Tvrdenie, že vymedzenie strategického územia je predčasné, pretože predchádza vypracovaniu štúdie realizovateľnosti, je v rozpore so zmyslom zákona o významných investíciách. Dovoľujeme si uviesť, že zákon o významných investíciách explicitne počíta s "prípravou strategického územia", ktorá zahŕňa "iné obdobné prípravné činnosti" nevyhnutné pre budúcu realizáciu projektu, čo zahŕňa aj overenie variantov priamo v teréne, na čo slúži oprávnenie držiteľa osvedčenia o významnej investícii v zmysle § 2 písm. a) zákona o významných investíciách vstupovať na cudzie pozemky za účelom prípravných a prieskumných prác, ako sú hydrogeologický prieskum alebo geodetické zameranie. Všetky procesy súvisiace s vlastníckymi právami spojených s dotknutými pozemkami alebo stavbami podliehajú zákonným pravidlám a možnostiam právnej ochrany dotknutých vlastníkov. Nejde o svojvoľný zásah, ale o zákonom regulovaný postup.

Zákon o významných investíciách zveruje posúdenie verejného záujmu vláde Slovenskej republiky. Odôvodnenie časovej tiesne je relevantným argumentom pre využitie zrýchleného režimu, ktorý zákon o významných investíciách umožňuje.

Režim významnej investície *neeliminuje* povinnosť posudzovania vplyvov na životné prostredie. Naopak, osvedčenie o významnej investícii je podkladom pre začatie konania podľa zákona o EIA. Práve v rámci konaní podľa zákona o EIA budú detailne posúdené všetky environmentálne a vodohospodárske vplyvy, ktoré pripomienkujúci subjekt namieta.

Tvrdenie, že tieto analýzy absentujú, je zavádzajúce, pretože budú predmetom nasledujúcich fáz či už konaní podľa zákona EIA alebo následného povoľovacieho procesu v zmysle osobitných zákonov, ktoré zákon o významných investíciách neruší, iba časovo zefektívňuje.

Zákon o významných investíciách zabezpečuje ochranu práv vlastníkov nehnuteľností. Diskusia a ochrana ich práv sa uskutočňuje v rámci zákonom stanovených konaní, ako je stavebné konanie, integrované povoľovanie alebo vyvlastňovacie konanie. V týchto konaniach majú vlastníci postavenie účastníkov a môžu si plnohodnotne uplatňovať svoje práva a pripomienky. V počiatkovej fáze prípravy projektu je komunikácia z povahy veci obmedzená, keďže finálne technické riešenie a presný rozsah dotknutých pozemkov ešte len vzniká na základe prebiehajúcich prieskumov.

Z uvedených dôvodov považuje MŽP SR pripomienky za neopodstatnené. Navrhovaný postup je v plnom súlade so zákonom o významných investíciách a sleduje legitímny cieľ – urýchlenie prípravy a realizácie strategicky dôležitého projektu vo verejnom záujme.